

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Red.: O biruință.

Prof. Dr. G. L. Muntean: Condițiile pentru intrarea în noua împărăție.

Pr. Emil Mureșanu: Dare de seamă asupra conferinței preoțești de toamnă a tractului Turda.

Pr. Dum. Biji: Conferința preoțească de toamnă a tractului Luduș.

Cronică. — Comunicat. — Concursuri pentru întregirea posturilor de parohi din Stâna și Ocolișel.

O BIRUINȚĂ

Duminecă, în ziua de Sfântul Nicolae, a fost reinstalată *capela din Sărăsău*, în cele două camere ce le ocupase în școala primară. Reinstalarea s'a făcut în mod sărbătoresc, cu slujbă de sfeșanie și apoi Sf. Liturghie, oficiate de trei preoți în frunte cu pr. prof. *Th. Rusu*, delegatul protopopului.

La această sărbătoare de biruință a ortodoxiei noastre în Maramureș, au participat mulți credincioși veniți chiar din comunele vecine și câțiva intelectuali din Sighet, în frunte cu dl colonel Manoliu, dna Manoliu, prezidenta Societății Altariul din Sighet, dl jude Mărgineanu cu dna, dl colonel Popescu, dl avocat Odesiciuc și mai mulți domni oficeri.

Cei ce sunt autori morali ai săvârșirii sacrilegiului întâmplat cu ocaziunea scoaterii capelei din Sărăsău, ori câtă aureolă de eroi ai nației li se va fi pus în jurul capetelor, suntem siguri că au primit cu ciudă și înveninare anunțarea biruinței dreptății noastre, a reinstalării capelei. Vor constata că prin sacrilegiul provocat de ei au folosit ortodoxiei din Maramureș mai mult decât propaganda cea mai organizată.

Întâi a trezit indignarea întregii țări, cu membrii guvernului în frunte și agruistul prefect, Fl. Jurca, de mult ar fi trebuit să plece, dacă nu l-ar menținea factori politici de samă.

Indignarea stârnită, nu e numai teoretică, ci va aduce roada ridicării unei biserici ortodoxe în Sărăsău, din daniile ce au

început să se adune între frații ortodocși din vechiul regat. Dacă vremurile nu ar fi atât de vitrege și cu prea mari griji financiare, atunci răsunetul celor întâmplare la Sărăsău ar fi fost înzecit și suntem siguri că ducea până la întreaga revenire la ortodoxie a Maramureșului.

Între alte efecte, a fost și panica produsă în rândurile episcopilor uniți, înfrângându-le cerbicia până la prezentarea alor doi episcopi în audiență la I. P. Sfințitul Patriarch, ca să potolească cele întâmplare.

Acum, după ce lucrurile și-au căpătat reparație oficială după dreptate, aflăm de bine să punem la punct unele detalii din cele întâmplare la Sărăsău și faptele ce le-au premers, ca cetitorii noștrii să nu fie induși în eroare de informațiile ca și cele publicate de corespondentul I. Berinde, în „Curentul“ din 5 Dec. c., care cvalifică cele petrecute la Sărăsău ca „un fapt mărunt“, adăugând următoarele:

„...În clădirea școalei primare, se adăpostea mai până ieri, o capelă a românilor ortodocși. În urma unor rapoarte, ministerul a hotărât ca încăperea ocupată de capelă să fie evacuată, deoarece o reclama comitetul școlar.

Prefectul județului, respectând ordinul ministerial, a dispus ca încăperea unde se adăpostea capela să fie redată celor în drept.

Cu ocazia mutării (?) lucrurilor aflătoare în capelă, un gardian comunal, din neglijență, a vărsat câteva boabe de tămâie. De aici apoi: sgomot, alarmă și proteste, până la determinarea unei anchete...“ etc.

Aceste „unele rapoarte“ au fost făcute de preotul unit Bârlea, cu grai viu către insp. Apostol Culea, care rău informat a stors un ordin dela Ministerul Instrucțiunii, semnat indescifrabil de un consilier și un șef de serviciu, în care se spune că di Ministru ar fi decis să se evacueze capela ortodoxă din locuința destinată d-șoarei Ianeta Dăncuș (de unii bine cunoscută dela Văleni, Telega ș. a.), încheind motivarea: „și afară de asta nici un articol de lege nu prevede ca în locuința destinată învățătorului să se instaleze o capelă“ (?)

Noi știm că legea în schimb prevede că numai directorul școlii are drept la locuință în localul școlii și că directorul din Sărăsău are locuință în edificiul fostei școli confesionale gr.-cath. Școala unde este capela este proprietatea comunei, de aceea s'a și încercat evacuarea prin consiliul comunal, care a refuzat executarea unui ordin așa de absurd. Prefectul nereușind pe această cale, s'a folosit de organele administrative, prim-pretor, notar, jandarmi, cari toți s'au subtras de sub executare directă, tocmai fiindcă vedeau că-i abuz de putere și violare de domiciliu, până au aflat pe funcționarul străin *Schelmeizer*, (ni-ni-ni ș'a vărât jidovul coada. N. Red.), care cu doi gardieni, dintre cari unul străin, au executat evacuarea în modul cel mai brutal.

Ancheta a constatat că o parte din lucrurile sfinte au fost aruncate pe marginea șanțului, exprimându-se evacuatorii că dacă credinciosul nostru Rachiș Todor nu le primește în curte, ei le dau foc. Ancheta procurorului a stabilit că sfânta cuminecătură pentru bolnavi, a fost perdată, deci sacrilegiul săvârșit. Acelaș lucru s'a constatat și la ancheta ordonată de Min. de Interne.

Când vom fi în posesiunea tuturor documentelor cari privesc cazul dela Sărăsău, am proiectat să le publicăm în întregime, spre deplina edificare a opiniei publice.

Deocamdată atât.

Red.

Sfințirea bisericii din Chinteni, propopiatul Clujului, s'a săvârșit în ziua de Duminecă, 6 Dec. c., prin delegatul P. Sf. Sale, pr. *I. Cociuban*, asistat de diaconul *V. Bogdan* și ieromonahul *Antonie Bâznog*. Răspunsurile liturgice au fost date de clericul *P. Dabu* și cântărețul *D. Comșa* dela

episcopie și un grup de tineri și fete, instruiți de cantorul din Chinteni. Pr. *I. Cociuban* a rostit o frumoasă cuvântare, împărtășind credincioșilor binecuvântarea P. Sf. Sale. A lăudat în mod special jertfa de peste o sută mii de Lei adusă de cuviosul ieromonah *Antonie Bâznog*, pentru ridicarea și înfrumșetarea acestei biserici. E o faptă într'adevăr vrednică de laudă. Acesta este al doilea călugăr după ierom. *Vasile Luncan* din Piatra-Fântânelor, care face o nouă danie, așa de însemnată cum a făcut și la Feiurdeni.

„PREDICA DE PE MUNTE“

Condițiile pentru intrarea în noua împărăție.

(Urmare.)

Promisiunile. — Acclora cari vor satisface legilor codificate în „Fericiri“, Mântuitorul le promite supremul bun, anume moștenirea împărăției ceriurilor.

La aparență greșim. Textul biblic, numai în fericirea primă și a opta precizează ca răsplată, împărăția ceriurilor. În celelalte 7, răsplata diferă. Celor ce plâng, li se pune în vedere mângăcarea; celor blânzi moștenirea Pământului; celor flămânzi după dreptate, săturarea ș. a. m. d. Pe de altă parte, pentru „cei săraci cu duhul“ și „cei izgoniți pentru dreptate“ răsplata e ceva actual, iar pentru ceilalți fericiți, este ceva viitor.

În realitate răsplata este una și aceeaș pentru toți: împărăția ceriurilor, (singurul bun fericitor). Întrucât însă modalitatea cuceririi lui diferă, diferă și forma în care îl gustăm. De aci diferența în exprimare. Diferența de timp în care cei vizați în „Fericiri“ vor ajunge la răsplată, se atribue faptului că Mântuitorul nu-i poate considera momentan fericiți, fără de nici o rezervă, pe toți câți urmându-i Lui, practică legile Lui. Dintre toți numai „cei săraci cu duhul“ și „izgoniți pentru dreptate“ intră deodată în împărăția ceriurilor, întrucât benevol se desfac de orice legături pământești, îndreptându-și toată atențiunea spre cele de sus. Pentru ei factice nu mai există altă împărăție decât cea cerească. Ceilalți, aci pe Pământ vor gustă numai fărimituri din fericirea desăvârșită. Cum avem să înțelegem acest lucru se va vede la timpul său.

Ce înțelege Mântuitorul prin împărăția ceriurilor? În primul rând ceea ce iudeii înțeleg prin această noțiune, adică împărăția divină. Deosebirea, că Iisus lărgeste noțiunea. Pentru iudeu împărăția ceriurilor aparține exclusiv lumii de dincolo,

pentru Iisus o bună parte a lumii de dincoace trece în lumea de dincolo, deci împărăția ceriurilor nu aparține numai vieții de dincolo de mormânt, ci și vieții terestre. Împărăția ceriurilor (împărăția divină) = viața, viața vecinică.¹⁾ Precum în noțiunea „viață“ sunt unite noțiunile „viața de dincoace“ și „viața vecinică“ așa și în noțiunea „împărăția ceriurilor“ se cuprind noțiunile „împărăția ceriurilor prezentă“ și „împărăția viitoare“.

Această armonică contopire de diferite noțiuni în noțiunea: „împărăția ceriurilor“, ne dă posibilitatea să spunem despre ea, această împărăție: când ceva prezent, când ceva viitor; când ceva de dincoace, când ceva de dincolo.

a) În primul rând celor „săraci cu duhul“ li se promite împărăția ceriurilor. Având în vedere cercul ascultătorilor lui Iisus această răsplată consonă cu promisiunea împărăției messianice, așteptate de ei, în sensul Mântuitorului. Această împărăție e ceva prezent, dar și viitor. Săracii Mântuitorului vor putea deveni imediat cetățeni ai ei. Deocamdată se vor bucura de un grad mai redus de fericire, cât timp legați fiind cu trupul de lumea pământească, sunt supuși încă necazurilor, oricât de mult sufletul lor ar fi îndreptat spre ceriuri. Vor fi fericți încă în viața pământească, după ce sufletul lor descătușat din ademenitoarea robie a bunurilor false, este liber să primească darurile divine cu toate binecuvântările și pacea ce emană din ele (Ioan 14, 27), iar în viața de dincolo vor ajunge la fericirea desăvârșită prin locul ce-l ocupă în împărăția gloriei.²⁾

b) Cei ce plâng de suferințe vor fi răsplățiți prin mângăiere. Unde și când vor gusta din această bucurie? Aci pe Pământ, fiind încă în viața terestră? Prea puțin. Dumnezeu ce-i drept varsă din belșug balzam în inimile celor suferinzi, după ce însă principiul răului, care provoacă aceste suferințe, va rămânea în ființă cât timp vor exista încă oameni pe Pământ, nu este posibilă o exterminare completă a suferinței, o mângăiere desăvârșită.³⁾ Abia la sfârșitul veacurilor prin venirea a doua a Mântuitorului se pune capăt stăpânirii răului, satisfăcându-se integral cererea: „și ne mântuește de cel rău“. „Întâi cu inversarea tuturor lucrurilor în ziua de apoi, prin mângăierea lui Messia, cei ce plâng vor intra în lăcașul vecinicei bucurii“.

c) Celor blânzi li se pune în vedere moștenirea Pământului. Nu Pământul de azi cu mulți-

mea de păcate ce le poartă, ci upul nou renăscut printr'o revoluție universală, în care adevăratele valori vor stă pe planul întâi, iar nedreptatea și puterea de constrângere vor fi ceva necunoscut.

Pe Pământul nostru cei blâzi o duc într'o permanentă suferință. Stăpânirile acestei lumi nu cunosc decât dreptul armelor. și al puterii.

Pământul cel nou ne-a fost promis de Iisus. Va lua ființă la sfârșitul veacurilor prin instituirea regalității divine universale.

d) Viitoarei împărății divine îi revine și săturarea, celor ce flămânez și însetează după dreptate. Cu cât mai mare va fi aci pe Pământ năzuința după dreptate, cu atât va putea fi mai puțin satisfăcută complet. În mijlocul noianului de nedreptăți, evlaviosul drept fiind, va rămânea permanent nemulțumit, de rezultatul acțiunilor sale, și în contrast cu fariseul nici când nu va avea îndrăsneala să se prezinte în fața dreptății absolute cu conștiința împăcată. Dacă dreptul aci pe Pământ nu poate ajunge măsura dreptății absolute, va fi totuș săturat de acest bun râvnit în momentul când în haine de nuntă va stă la masă în împărăția divină cu ocazia nuntei mielului. (Mt. 22, 2; Apoc. 19, 7).⁴⁾

e) Milostenia este răsplata de dincolo, a celor milostivi.

Iudeul crede că cel milostiv este răsplătit aci pe Pământ. De aci practica milosteniei fariseice atât de strâns încopciată de interesele personale. Mântuitorul atribuind alt caracter milosteniei, stabilește răsplata în ceriuri. De milostenie ca răsplată în lumea de dincolo, avem lipsă la judecata din urmă. Și întrucât în această judecată ni se determină caracterul vieții vecinice, milostivirea supremului judecător, ca răsplată îndreptățită a faptelor noastre de milostenie pământească, va trage mult în cumpănă pentru a putea fi clasati la cei aleși.

f) Cei cu inima curată vor vedea pe Dumnezeu.

Suprema cinste pentru un oriental constă în a vedea pe regele său. Regii nici nu obicinuiau a se arăta în mijlocul supușilor lor. Singurii sfetnicii intimi aveau fericirea de ai vedea, ceea ce înseamnă o mare distincție. (2 Sam. 14, 24, 28, 32.) Dacă se putea spune acest lucru despre regii pământești, atunci cu cât mai mult despre regele ceresc. Ultimele cărți ale Vechiului Testament consideră suprema fericire pentru oameni, vederea lui Dumnezeu. Nici apostolii nu nutresc altfel de idei. (1. Cor. 13, 12; Apoc. 7, 15; 22, 4.)

Cu toate teofamiile, descoperirile lui Dumne-

¹⁾ H. Weisz „Die Bergpredigt Christi in ihrem organischen zusammenhange erklärt“. Freiburg 1892, p. 18.

¹⁾ A. Steinmann „Die Bergpredigt“, p. 18.

²⁾ Dr. I. Schuster u. Dr. I. B. Holzammer „Handbuch zur Biblischen Geschichte“, ed. 7, vol. 2 prelucrat de Dr. I. Schäfer, Freiburg im Breisgau 1910, p. 223.

³⁾ Zahn „Evg. des Matth.“ Leipzig 1910, p. 192.

zeu prin fapte și cuvinte, de cari ne vorbesc autorii sfinți ai Vechiului Testament, pe Dumnezeu nu l-a văzut nimeni. Unul născut fiu al său care este în sânul Tatălui a spus acest lucru. (Ioan 1, 18).

Fericirea de a vedea pe supremul rege este rezervată celor cu inima curată, în viața viitoare.

g) Fii ai lui Dumnezeu se vor chema cei făcători de pace.

Mulți din urmașii lui Iisus au primit din partea semenilor lor numele de fii ai lui Dumnezeu. Nu pe aceștia îi are în vedere Mântuitorul. Numele de fii ai lui Dumnezeu nu poate fi dat de o lume care se conduce după aparențe, ci numai Dumnezeu își alege fii săi. E drept că prin renașterea botezului și primirea adevărilor propovăduite de Iisus, ajungem să fim frați de ai lui, iar indirect fii ai lui Dumnezeu. Adevărata înfiere este răsplată a vieții de dincolo pentru acei dintre evlavioși, cari s'au distins în viață prin acțiunile pacifiste. Pacea este trăsătura de unire între ei și Dumnezeu. El fiind, domnul păcii, apare ca un tată al celor cari s'au călăuzit în viață de acest principiu.

h) Ca și pentru „cei săraci cu duhul“ răsplata „celor prigoniți pentru dreptate“ este intrarea în împărăția divină încă de aci de pe Pământ.

Ei sunt vrednici de o răsplată mai apropiată, cât timp, prin faptele dreptății lor, sunt pur și simplu izgoniți dintr'o lume, care este a nedreptății. Ca și săracii cu duhul își pot ridica privirea numai spre cer, unde găsesc aprobarea năzuințelor lor, și de unde primesc puterea de a le nutri, fără a cădea în brațele desnădejzii.

i) În fine cei ce suferă pentru Hristos vor beneficia de cea mai mare răsplată în ccriuri. Sufărința lor, în ccriuri se va desvoltă într'un capital, care la timpul său le va fi plătit cu dobânzi. Ei sunt și cei mai merituoși, ei sunt acei ucenici ai lui Iisus, cari s'au identificat cu sfatul Lui: „De voește cineva să vină după mine să se lapede de sine să-și ia crucea și să-mi urmeze mie“. (Mat. 16, 24.) La ei se referă și cuvintele apostolului Pavel: „Pentru aceea nu slăbim; ci de s'ar și strică omul nostru cel din afară, dar cel dinlăuntru se înouește din zi în zi.

Pentru că necazul nostru de acum curând trecător și ușor, vecinică și peste măsură mare slavă lucrează într'u noi;

Neprivind noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd; că celd ce se văd sunt trecătoare; iar cele ce nu se văd vecinice“ (II. Cor. 4, 16—18).

Prof. Dr. G. L. Muntean,

	CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE	
---	---	---

**Dare de seamă asupra conferinței
preoțești de toamnă a tractului Turda.**

Zile de mare bucurie sufletească au fost pentru credincioșii parohiei fruntașe Vâlcele (Banabic), unde preoțimea tractului Turda a ținut conferința de toamnă, la data de 3 și 4 Octomvrie a. c.

Conform programului, Sâmbătă în 3 Oct. c., la ora 4 p. m., s'a oficiat Vecernia de către preoții designați în convocator, cu predica rostită de pr. Vicențiu Orăsan, despre Sf. Taină a spovedaniei, după care a urmat mărturisirea credincioșilor, cari s'au prezentat într'un număr foarte mare.

În dimineața zilei de 4 Oct., Dumineca, credincioșii cu mic cu mare, tineri și bătrâni, gătiți în haine de sărbătoare, grăbesc a veni la biserică și la ora 9 a. m. se începe serviciul divin în sobor, de preoții G. Mureșanu, I. Hopârteanu, Gr. Biji, G. Purdea, S. Todoran, D. Giurgea, diaconul prof. Traian Anca în frunte cu protopopul tractual I. Murășianu, predica ocazională rostită de pr. I. Hopârteanu, despre „Iubirea vrășmașului“, predica bine lucrată și tot atât de bine predată, ceea ce s'a putut observa din faptul cu câtă dragoste și sete sufletească primeau frumoasele exemple arătate de predicator, culese din Sf. Scriptură, în legătură cu iubirea vrășmașilor noștri. După invocarea Duhului Sfânt, urmează oficierea unui parastas pentru odihna preoților ce au servit la acea biserică. Biserica deși destul de spațioasă, de data aceasta s'a văzut neîncăpătoare.

Terminele acestea se deschide ședința intimă în biserică de către păr. protop. I. Mureșianu, preș. conferinței, care printr'o cuvântare foarte potrivită, arată rostul acestor conferințe de a se ținea la sate.

Urmând după acestea constituirea biroului, alegându-se doi membrii verificatori și un notar. Se constată că din 24 de preoți, 17 și 2 prof. de religie sunt prezenți și 5 absenți motivați.

După acestea se trece la ordinea de zi. Se pune în discuție serviciul divin. Se nasc discuții asupra unor acte cari se săvârșesc în mod diferit de regulile tipiconale, în spe-

cial în ceea ce privește căditul. Pentru uniformizarea serviciului divin, conferința însărcinează pe preotul V. Orăsan din Viișoara și Gr. Biji, prof. de religie din Turda, ca la conferința preotească de primăvară, să prezinte câte o lucrare bine documentată în privința aceasta.

După scurte discuțiuni asupra predicilor ținute de pr. V. Orăsan, Sâmbătă la Vecernie, despre „Taina spovedaniei“ și de pr. I. Hopârteanu, Duminecă la Liturgie, despre „Iubirea vrășmașului“, cari se declară de bine reușite, se prezintă prima temă generală „Cum se poate justifica principiul național în biserică, pe baza Sf. Scripturi“. Se cetește lucrarea pr. Eugen Munteanu din Podeni și fragmente din lucrarea pr. Nichita Avram din Oprișani. Temele au fost bine lucrate și au servit pentru reîmprospetarea cunoștințelor și mai mult pentru combaterea atâtor dușmani ce-i are biserica în ziua de azi, căci această lucrare, pentru preotul care a voit să o lucreze cu conștiințiozitate, l-a silit să cerceteze și totodată să se cultive din izvorul cel nesecat al învățăturilor Sf. Scripturi.

Fiind timpul înaintat, conferința se întrerupe pentru a se lua masa la casa ospitalieră a părintelui local, Simion Todoran, iar după masă se continuă programul cu Vecernia, unde o mare mulțime de credincioși așteptau nerăbdători, dornici de hrană sufletească. La Vecernie predică pâr. Gh. Onițiu despre „Înjurătură“, urmând la cererea mai multor credincioși iarăși mărturisirea lor. Iar preoții se îndreaptă spre școală, unde se continuă conferința intimă și după scurte discuțiuni asupra predicii dela Vecernie, care se declară de bine reușită, se prezintă a doua temă generală „Cum îți pregătești credincioșii pentru sf. taină a mărturisirii și cuminecăturii, cum îi tratezi în cursul mărturisirii și ce canoane le dai la diferite păcate, vârste și sexe“. Se cetește tema pâr. protopop I. Murășianu, care în baza experienței sale lungi de duhovnic în cariera preotească, a scos în evidență multe lucruri esențiale de cari are nevoie preotul în scaunul mărturisirii și ce trebuie să facă, ca credincioșii să înțeleagă importanța acestei taine și să o primească spre edificarea sufletului lor. Se mai cetește lucrarea pr. Gh. Purdea care stăruie mai mult

asupra canoanelor ce le dă la diferite păcate și în special la păcatele mai grele, cari atrag după sine oprirea dela împărțășire. După lungi discuțiuni asupra canoanelor ce se aplică penitenților, se ajunge la convingerea, că în zilele noastre, când parte dintre credincioșii noștri se mărturisesc și se cuminecă numai din obicei și nu din convingere, nu este bine a le aplica canoane prea mari, ca oprirea dela împărțășire pe 5, 10 și 15 ani deodată, căci atunci își pierd și acest obicei, ci să fie respinși când este cazul, pe 1 an, și dacă până la anul nu s'a îndreptat, încă pe 1 an, chiar și până la 5 ani, căci tot nu-i este penitentului așa de greu, ca dacă este respins deodată pe 5 sau chiar mai mulți ani. La aplicarea canoanelor să se aibă în vedere păcatele mărturisite, sexele și situația socială și materială.

Se prezintă rapoartele președinților cercurilor religioase despre activitatea lor în cursul anului 1931. Se constată din rapoartele prezentate, că cercurile au dezvoltat o activitate frumoasă prin serviciile în sobor, prin predici și conferințe, evidențiindu-se străduința preoților pe acest tărîm, de a fi la înălțimea chemării, pe lângă toate greutatețile ce le întâmpină în criza aceasta financiară și în urma neprimirii la timp a neînsemnatului lor salariu.

Urmând câteva propuneri și comunicări de ordine cu care programul conferinței se sfârșește, urându-le președintele tuturor spor la muncă în via Domnului, dorind să participe în număr cât mai complex la astfel de întruniri folositoare și adevărat creștinești, ca cea de azi, preoții se îndreaptă cu toții spre căminurile lor, aducând laude și mulțumiri celui Atotputernic pentru ajutorul de care i-a învrednicit ca să-și poată îndeplini datoria.

Pr. Emil Mureșanu

Conferința preotească a tractului Luduș.

Conferința de toamnă a preoțimii din protopopiatul Luduș s'a ținut în acest an în parohia Zaul-de-Câmpie, Duminecă 1 Noemvrie c. Din cauza comunicației grele cât și a vremii nefavorabile, o parte dintre preoți a lipsit, încât programul fixat nu s'a executat tocmai de cei ce au fost meniți. Așa Vecernia de Sâmbătă seara a fost ofi-

ciată numai de pr. D. Biji și C. Popianăș. Ceilalți preoți au putut sosi abea în cursul servirii Utreniei.

Sf. Liturghie e săvârșită numai de On. protopop R. Popa, preoții O. Chirilă și G. Stan, nefiind odăjdii mai multe. Cu toate acestea a fost săvârșită cu evlavie și demnitate de așa fel că se poate înșirui între cele solemne. Preoții liturghisitori au impus foarte mult, iar ceilalți au complectat stranele și prin cântările lor au făcut ca serviciul sfânt să fie la înălțime. Sf. Liturghie se încheie cu parastas și apoi predică. Aceasta din urmă se rostește de către P. O. D. protopop, în locul pr. O. Nicola, absent. Predica frumoasă, rostită cu însuflețire, se desfășoară având la bazele ei cuvintele Sf. Scripturi: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăuga vouă“. Aici se arată că nemulțumirile timpurilor de acum nu există în realitate, în mărimea cum le prezintă oamenii. Sunt mulți și poate cei mai mulți, cari nu au ce să se plângă de loc, că strictul necesar îl au, și cu toate acestea și cel avut este nemulțumit, ca și cel neavut. Această nemulțumire generală se datorește faptului, că am ajuns timpuri în cari omul este legat cu trup cu suflet de pământ, de produsele naturii neadmițând și lucruri spirituale ce trec peste firea naturii. Prea puțini se ocupă cu o împărăție spirituală a lui Dumnezeu și mult mai puțini cred că cele de lipsă pentru viața pământească sunt numai un adaus mic, dar acelora cari caută împărăția lui Dumnezeu. — Întreg serviciul religios se încheie cu săvârșirea unei cununii, întâmpinată și aceasta cu povețele frumoase date mirilor de către P. O. D. protopop. După actul cununiei se împarte anafora, încheind serviciile religioase de înainte de masă. Poporul mulțumit și în număr destul de frumos se depărtează, rugat fiind ca să participe și după masă la serviciile ce se vor mai face, iar preoțimea rămâne în biserică pentru conferința propriu zisă.

Conferința se deschide prin o cuvântare însuflețită a președintelui, P. O. D. prot. R. Popa. Arată greutățile prin care acum se svârcole biserică și clerul, dar îmbărbătează pe preoții descurajați în parte și nemulțumiți. Biserica dela nașterea ei și până azi a avut parte mai mult de zile a-

mare și cu toate acestea ele au fost delaturate cu bună tactică, înțelepciune și mai ales cu ajutorul lui Dumnezeu; așa și acum, căci ea are conducători desinteresați. Preoțimea să fie la înălțime, să lucreze mult mai mult și să dovedească și azi tuturora că totdeauna mai ales statul român a luat mari foloase dela biserică. După constatarea celor prezenți și constituirea biroului, se trece în discuție felul cum s'a săvârșit Sf. Liturghie, constatându-se că n'ar strica dacă toate serviciile religioase în sobor s'ar face așa. Evlavia de data aceasta s'a constatat în deplin. Asupra predicei nu se face discuție, doar se aduc vii mulțumiri P. O. D. protopop pentru expunerea ei, din care au luat mari foloase și cler și popor. În urma faptului că pr. O. Nicola a lipsit, deși era impus cu predică, acum se hotărăște, că pentru viitor toți preoții să vină la conferințele preoțești pregătiți și cu predică, în așa fel ca să fie în stare a predică la ori ce întâmplare. — Conferința se întreprinde pentru gustare, care se face la locuința preotului local.

După masă se continuă conferința prin cetirea temei oficiale de către preoții Vas. Nistor și T. Onițiu și se constată că sunt bine lucrate amândouă. Aici preotul D. Biji propune, întru cât constată că P. O. protopop citește înainte de conferință toate lucrările, la conferință să dea a se ceti cele mai bune. Pr. Morușca complectează și propune ca de fapt în fiecare protopopiat să se aleagă câte două lucrări, cele mai bune, cari să se publice și în „Renașterea“, spre a le ceti cu toții. Astfel toți preoții s'ar alege cu ceva bun, din munca Episcopiei întregi. Rezolvindu-se și chestiunile oficiale, conferința se încheie chiar cu deplină mulțumire, că și de data aceasta s'a putut face lucru vrednic de atenție, spre progresul muncii religioase și a binelui moral.

La biserică se săvârșește pe la ora 3 Vecernia, conform programului, de către preoții T. Onițiu, V. Nistor și V. Dragota, premergându-i o cununie, complectată cu o cuvântare frumoasă și practică a pr. T. Onițiu. Acesta povățuește pe miri a nu descuraja în greutățile vieții pământene, ci în legătură cu acela care a zis: „eu cu voi sunt în toate zilele“, să conlucre la progresul binelui. Răspunsurile la Vecernie s'au

dat de preoți și cantori, iar Vecernia este încheiată cu predica pr. O. Chirilă-Sălcud, tratând despre taina sfintei cuminecături.

Ziua sfârșindu-se, iată că și lucrările preoției din protop. Luduș, în ce privește conferința de toamnă, se termină cu observația mulțumitoare, că și de data aceasta s'a făcut ceva bun și frumos în agrul lui Hristos.

Pr. Dumitru Biji

CRONICĂ

De ziua Sf. Nicolae. Prea Sf. nostru Episcop Nicolae Ivan, neputând primi personal felicitările de ziua onomastică, a primit sute de felicitări prin postă, iar altele depuse în scris la cancelaria secretariatului eparhial. Starea sănătății Prea Sf. Sale se îmbunătățește din zi în zi, încât în curând își va relua activitatea obișnuită.

Sfântul Sinod și-a continuat ședințele până în ziua de Miercuri, 2 Dec. În ultimele ședințe s'a debătut în general proiectul de lege pentru reorganizarea învățământului religios. În ziua închiderii s'a hotărât să se ceară guvernului să ancheteze cazul dela Sărăsău-Maramureș, iar la anchetă să participe și un delegat al eparhiei legale, urmând ca vinovații să fie pedepsiți. Dl prim-ministru N. Iorga a cetit apoi mesajul închiderii sesiunii Sf. Sinod.

Un ctitor al bisericii din Sighet. Dl profesor *Dimitrie Simon* din T.-Severin, care a fost un timp oarecare profesor și director la Școala Normală din Sighet, cunoscând greutățile cu cari se luptă biserica noastră în Maramureș și cu deosebire în Sighet, a pornit inițiativa adunării fondurilor necesare ridicării unei biserici în Sighet. Ca reușita să-i fie asigurată, a înființat în T.-Severin un comitet de acțiune, cu ajutorul căruia, organizând serbări și ținând conferințe, i-a reușit să adune până acum vre-o 45.000 Lei. Ca să poată atrage și sprijinul preoției Oltene, dl prof. D. Simon, în 25 Oct. a ținut o conferință la Episcopia din R.-Vâlcea, cu titlul „Din durerile bisericii neamului“, cu care, prin descrierea celor văzute și experiate în Maramureș, a stors lacrimi din ochii asistenței. La conferință a fost de față P. Sf. Sa Episcopul Vartolo-

meu. Rezultatul moral al acestei conferințe — după ce a urmat și barbaria dela Sărăsău — a fost că P. Sf. Sa a dat un ordin circular, ca de Anul nou 1932, să se facă o colectă pentru ajutorarea bisericii ortodoxe din Maramureș. — Îi mulțumim P. Sf. Sale și dlui prof. Simon, pentru neprețuitele servicii ce le face bisericii noastre din Maramureș, prin propaganda ce o desfășoară, cât și pentru ajutoarele ce le colectează.

La discuția Mesajului, în ziua de 3 Dec. c. a luat cuvântul și dl *Dr. Emil Țeposu*, prof. univ., v.-președ. al Camerii, și a rostit un foarte apreciat discurs, în care în mod logic și bine documentat cu stări faptice ale manifestărilor sufletești și cetățenești ale românilor ardeleni, îndeosebi a generației tinere, a arătat netemeinicia celor ce ne acuză de regionalism. Îi suntem recunoscători pentru această rectificare de opinie a unor frați din vechiul regat, dintre care unii ne cunosc prin prisma unor rătăciți ce n'au judecat românește niciodată.

Școale menite desființării prin noul buget pe teritoriul eparhiei noastre sunt următoarele: Gimnaziul de fete din Zalău, Școala normală de fete din Sighet, Școala normală de fete din Gherla, Școala de conducătoare din Șimleul-Silvaniei și Liceul de fete din Turda. Criza financiară ne cumințește.

* * *

Mulțumită publică.

Pentru darurile dela festivalul din „Armonia“, Comitetul de construcție a bisericii ort. rom. din cartierul ceferist Dâmbul rotund Cluj, pe această cale mulțumește tuturor cari au contribuit la succesul material al festivalului aranjat la lăsatul postului de Crăciun.

Cu sume mai mari au contribuit următorii domni: Ing. Ilie Negulescu, dir. atelier. cfr. cu 300 Lei; ing. Chibelean, 200 Lei; cu câte 100 Lei: ing.-șef Buradescu, ing. Gherman, ing. Bălăban, ing. Pitea, adv. Dr. Cepescu, șef. serv. cont. Brândușa, șef. de rev. a vag. Bica, măestrul cfr. Horgoș și Partilă, mehanic cfr. Kolozsi și dna Maria Giurgiu, toți funcționari la cfr. Alții, tot cu câte 100 Lei: prof. univ. Al. Lapedatu, v. primarul Clujului Dr. Bornemisa, prof. Candrea, prof. Dr. Petrașcu, ospătar N. Suci, u,

secr. cfr. Pleșcu și lucrătorii cfr. Ion Ban și Miron Bidea; adm. cfr. Tomescu, 80 Lei.

Daruri de altă natură: învitările s'au tipărit gratuit de către Tipografia Eparhiei; dl Ion Vlad, mare industriaș, a donat 6 kg. mezeluri; dl Ion Suci (Sucursala Vlad din str. Regina Maria) 1 kg. cârnăței și muștar; cofetăria Subatici, o tavă cu prăjituri; dl Iosif Ban, măestru cfr., cu frații dsale din Mociu, apoi dl Gânscă, comerciant, cu soția și-au dat toată silința ca lumea adunată în sala „Armonia“, să fie satisfăcută cu bufetul servit în favorul bisericii.

Astfel cu toată criza de bani și cu toate că intrarea a fost benevolă, s'a putut realiza un venit net de 2150 Lei.

Pr.-prof. Ioan Mitariu, preș.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ
Nr. 7366—1931.

Comunicat.

Sf. Sinod în ședința sa din 17 Oct. a. c. sud Nr. 1663 a luat dispoziția ca toate asociațiile religioase, creștine și ortodoxe din țară să stea sub oblăduirea bisericii și să fie conduse de preoții respectivelor parohii. În special se referă Sf. Sinod la „Oastea Domnului“ și dispune ca în toate parohiile această asociație religioasă să stea sub controlul direct al chiriarchului, iar în fruntea ei să stea preoții locali, având datoria să se îngrijească de conducerea Oastei Domnului.

Aducem aceasta la cunoștință tuturor preoților noștri cu îndrumarea ca să se pună în fruntea acestor asociații religioase din parohiile lor, în special Oastea Domnului, să îndrume în cadrele organizației noastre bisericești atât manifestările publice cât și organizația lor. Prin aceasta se evită deoparte alunecarea lor spre povârnișul rătăcirilor, iar de altă parte intrând asociațiile acestea în cadrele bisericii vor contribui la propovăduirea îndreptării moravurilor și fortificarea religiozității în sînul credincioșilor.

În rapoartele dela sfârșitul anului preoții vor face o dare de seamă specială despre asociațiile religioase din parohiile lor.

Cluj, la 17 Noembrie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 425—1931.

(58) 1—2

CONCURS

Să publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. II-a Stâna, din protopopiatul Unguraș, cu termen de 20 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu postul de paroh sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate și grădină.
3. Sesiune parohială întregită la 32 jug.
4. Una zi de lucru dela fiecare casă.
5. Stola îndatinată.

Cei ce doresc a ocupa acest post, își vor înainta oficiului nostru cererea cu documentele necesare, în termenul fixat, iar cu prealabila noastră încuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor prezenta act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop, fără de care act nu vor fi luați în candidare.

Unguraș, la 24 Noembrie 1931.

În înțelegere cu Consiliul parohial din Stâna.

I. Ghiurișan, protopop.

Nr. 437—1931.

(57) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Ocolitșel, protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform calificațiunei.
2. Sesiune parohială 20 jug. arător, fânaș și pădure.
3. Locuință corespunzătoare, până ce se va zidi casa parohială.
4. Una litră de bucate, jumătate grâu și jumătate cucuruz, dela fiecare cap de familie (circa 80 familii).
5. Stola uzitată.

Reflectanții își vor înainta cererile la Oficiul protopopesic Turda, instruite cu toate documentele necesare, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cântă, predică respective a servi și a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfinția Sa Episcopul nostru, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Turda, 23 Noembrie 1931.

Oficiul protopopesic ortodox român în conțelegere cu consiliul parohial.

Iovian Murășianu, protopop.